

Jelet hagyni

Balázs Barbara¹

¹ Szily Kálmán Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, Nyomdaipari tagozat

A Design Hét programjában, október 3. és 12. között a Nyomdamúzeum Egyesület Letterpress Workshop című interaktív kiállításával vett részt. A műhelylátogatáson a vendékek megismerkedhettek a legkülönbébb nyomdásztechnológiák alkalmazásával, a nyomdai berendezések, elemi gépek működésével. Mindenki maga készíthetett emléktárgyakat, nyomtathatott fabetűkről szöveget, képet. Arany és ezüst porral jeleníthettek meg látens textúrákat, nyomtatni lehetett sík-, mély- és magasnyomó technikával. Bárki megérezhette az alkotás, nyom- és jelhagyás örömét, szakmabeliként pedig

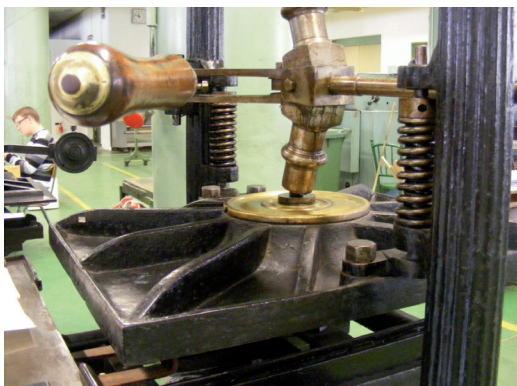
feleleveníthette korábbi élményeit a muzeális eszközök használatakor.

Az érdeklődők az alkotóműhely gépei között vezetésen vehettek részt, de a nyomdaipari használatra készült épület különböző helyiségeiben is találkozhattak kiállított gépekkel, tárlatokkal. Megcsodálhatták Gutenberg és Gestetner Dávid találmányait, eszközeit, s az újra működésbe hozott tárgyakat megtekinthették a régi Tótfalusi Kis Miklós iskolában – ami ma a Szily Kálmán Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium Nyomdaipari tagozataként működik – kialakított kiállító helyiségekben.

Magyarországon 1927-ben indult a nyomdász-képzés, a kapuit újra megnyitó Tolnai Lajos utcai épületben pedig 1952-től folyik nyomdaipari szakmunkásképzés. Janáky György Ybl-díjas építész néhanapján ma is megfordul a műhelyben és mesél az épület bővítésekor szükséges tervezési folyamatokról, építészek, tervezők számára érdekes megoldásokról, az építkezésről vagy arról, hogy a szerkesztőség melyik kilincset fogta Ady Endre.

Itt tekinthetők meg a nyomdász szakma történetének érdekességei. Elsősorban Novokreszenszov Tamás gyűjteményén keresztül kaphat a látogató betekintést a nyomdász szakma történetébe egyedülálló gépparkján keresztül, ami nagyrészt magyar tervezésű és gyártású berendezésekből áll. Tamás szeretettel mesél, tart bemutatót bárkinek, aki érdeklődik akár a nyomdaipar, akár a gépek lelke iránt. Gyerekek és idősek, nyomdászok és a nyomdászat iránt érdeklődők egyaránt élményekkel gazdagon válnak el tőle.

Az országot járva vándornomdászként, elsőként mutatta be a szakma játékos oldalát. Odaadásával, időt, energiát nem sajnálva, szerzett sokaknak olyan végtelen örömet, amit csak az elmélyedt munka után érezhet az ember. A nyomdatechnikát az alapoknál kezdik, a legelemibb lépéseket mutatja meg Tamás, és a látogató értékes jelet hagyhat maga után.

A Nyomdamúzeum Egyesület Budapesten, a VIII. kerület Tolnai Lajos utca 4–10. szám alatt rendezte be a tárlatot, amire régóta sokan vártak már, és amiről számos helyen beszéltek. A múzeum iránti igény mindig is megvolt, ezért egy interaktív szakmai kiállítás elindítása kezdődött meg tavaly ősszel. Az épületben, ami nyomdaipari képzésre épült, egy kicsi nyomdász közösség és a Nyomdamúzeum Egyesület összefogva létrehoztak egy alkotóműhelyt az elmúlt évek vándornomdász tapasztalataiból, így örökítve tovább a tipográfia és a nyomtatás mesterségét, hagyományát nemcsak a nyomdaipar számára.

Ebben a szakmában mindenki megtalálhatja a szépséget, azt, ami az egyéniségének kedves. Grafikusok, művészek, műszaki beállítottságú vagy épp humán gondolkodású emberek. A műhelyben változatos, játékos tapasztalás útján ismerkedhetnek meg a felnőttek és gyerekek a nyomdaipar, a sokszorosítás rejtelmével, ennek a különleges szépségű, évszázadokra visszanyúló szakmának a fogásaival.

A letterpress műhely keretében minden korosztály megtapasztalhatja a jelhagyás örömét, hiszen az összes nyomdagép működésbe hozható és ki-

próbálható. Magyarországon is terjed a hagyományos nyomtatási eljárások alkalmazása, ami külföldön már évek óta jelen van.

A letterpress kifejezi a hagyománytisztelést, de Japánban, Amerikában, és Európa egyes országában az igényesen kivitelezett nyomdaipari termékek és a környezettudatosság jegyében alkalmazzák ezt az eljárást. A legmagasabb minőség mellett, minimális energiaszükséglettel, természetes alapanyagok felhasználásával újra virágkorát éli a magasnyomtatás és a tipográfia mestersége.

